

एक दिवस बिरबलला दरबारात यायला खूप उशीर झाला. महाराज अकबरने त्याबद्दल विचारता बिरबल म्हणाला, "महाराज, मी माझ्या मुलाला शांत करत होतो."

"त्यात काय एवढे अवघड?" अकबरने विचारले.

"महाराज, आपण प्रत्यक्ष अनुभव घेऊन बघा. थोडा वेळ तुम्ही माझे वडील आहात असे नाटक करू." बिरबलने सुचवले. अकबर तयार झाला.

बिरबल झाला लहान मुलगा, आणि अकबर त्याचे बाबा.

बिरबलने पिशवी मागितली, मग खाऊ मागितला, खेळायला खेळणी मागितली. अकबरने त्याच्या नोकरांना सगळं आणून द्यायला लावलं.

मग बिरबलने खरा हत्ती मागितला. अकबरने नोकरांना तो सुद्धा आणायला सांगितला.

"हा हत्ती या पिशवीत घाला." बिरबलने फर्मावले. अकबर खेळण्यातला हत्ती पिशवीत घालणार तोच बिरबल ओरडला. "नाही नाही तो नाही! खरा हत्ती पिशवीत घाला." आणि बिरबल चक्क रडू लागला.

अकबरने बिरबल पुढे हात टेकले.
"बरोबर आहे तुझे. मुलांना
समजावणे खरंच फार अवघड काम
आहे!" त्याने मान्य केले.

मराठी - मानसी महाजन

A Bagful of Stories

Published by
Manchi Pustakam

मिठाईचा वास आणि नाण्यांचा खणखणाट

32

सोमा शर्मा गरीबही होता आणि
भोळाही. एकदा तो शहरात गेला असता
तिथे त्याला मिठाईचे दुकान दिसले.

दुकानात जिलेबी, पेढे, गुलाबजाम
अश्या अनेक मिठाया होत्या. त्या
पाहून सोमाच्या तोंडाला पाणी
सुटले. मिठाई विकत घेण्याचे पैसे
नव्हते, त्यामुळे सोमा लांबूनच
मिठायांकडे पाहत उभा राहिला.

दुकानदाराने सोमाला पहिले आणि तो
त्याच्यावर खेकसला. "काय रे! इथे
आमच्या मिठाईचा वास घेत उभा आहेस,
तेही फुकट! चाल पैसे काढ निमूट." हे
ऐकून सोमा शर्मा थक्क झाला.

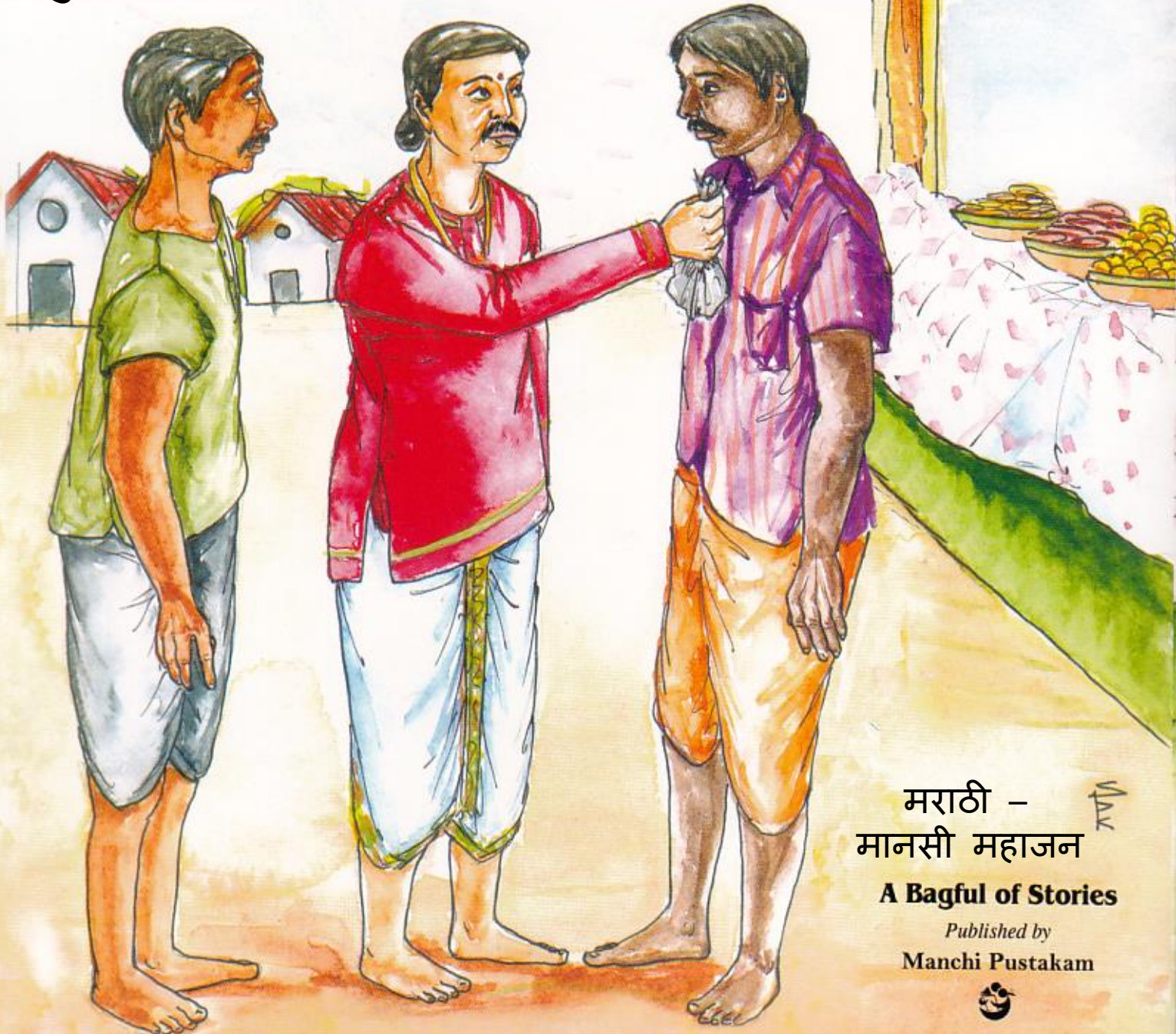
जवळूनच रामण्णा चालला होता.
त्याने दुकानदाराचे बोलणे ऐकले.
"अगदी योग्य आणि खरे
बोललात." रामण्णा दुकानदाराला
म्हणाला. "सोमा शर्मा गरीब आहे,
त्यामुळे त्याचे देणे मी फेडतो."

दुकानदार आनंदाने तयार झाला. रामण्णाने त्याची नाण्यांची थैली दुकानदारासमोर वाजवली. नाण्यांचा खणखणाट ऐकू आला.

"सोमा शर्माने मिठाईचा वास घेतला म्हणून तो तुझे देणे लागत होता. आता तू माझ्या नाण्यांचा खणखणाट ऐकलास, त्यामुळे ते देणे फिटले." रामण्णाने ठामपणे सांगितले.

दुकानदाराला स्वतःच्या वागण्याची लाज वाटली.

मराठी - मानसी महाजन

A Bagful of Stories

Published by
Manchi Pustakam

खेडूत उंदीर आणि शहरी उंदीर 33

एकदा शहरात राहणारा उंदिर खेड्यात राहणाऱ्या उंदराला भेटायला गेला. खेडूत उंदराने त्यांच्याकडचे गहू, हरभरा, तांदूळ आणि इतर धान्ये शहरी उंदराला खायला दिली.

धान्ये खाऊन शहरी उंदीर म्हणाला, "तुम्ही खेडूत ही धान्ये खाता म्हणून असे हडकुळे असता. शहरात आमच्याकडे अनेक पक्वान्न असतात." असे म्हणून त्याने खेडूत उंदराला शहरात येण्याचे आमंत्रण दिले.

त्यानुसार एक दिवस खेडूत उंदीर शहरी
उंदराला भेटायला शहरात गेला.

स्वयंपाकघरात खिरीचा वाडगा ठेवलेला होता.
दोघे उंदीर खीर खाणार तेवढ्यात त्यांच्या
अंगावर एक मांजर धावून आली.

दोघे कसेबसे सुटले. दिवसभर दोघे त्यांच्या
बिळात लपून राहिले.

रात्र झाली. शहरी उंदराने खेडूत उंदराला हळूच एका घरात नेले. मेजावर अनेक पक्वान्न मांडून ठेवले होते. दोघे मेजावर चढले. खेडूत उंदराने अशी मेजवानी कधीच पाहिली नव्हती.

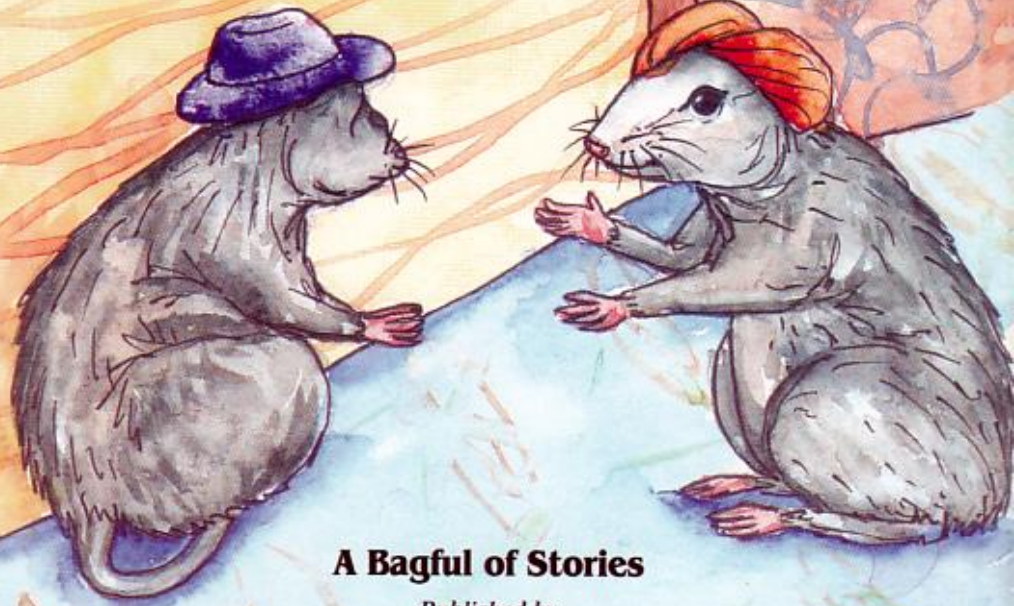
"तू सांगितलेले खरेच होते रे! अशी मेजवानी मी कधीच पाहिली नव्हती!" खेडूत उंदीर म्हणाला.

तेवढ्यात घरातल्या
माणसाने उंदरांना पाहिले,
आणि त्यांना पळवून
लावले. दोघे उंदीर उघड्या
दारातून कसे बसे सुटले.

"मी शेतात राहत असलो,
मला लोणी, पाव चीझ
अशी पक्वान्ने खायला
मिळत नसली, तरीही मला
सारखे कोणालातरी घाबरून
जगावे लागत नाही." असे
म्हणून खेडूत उंदीर
आपल्या गावी परतला.

मराठी - मानसी महाजन

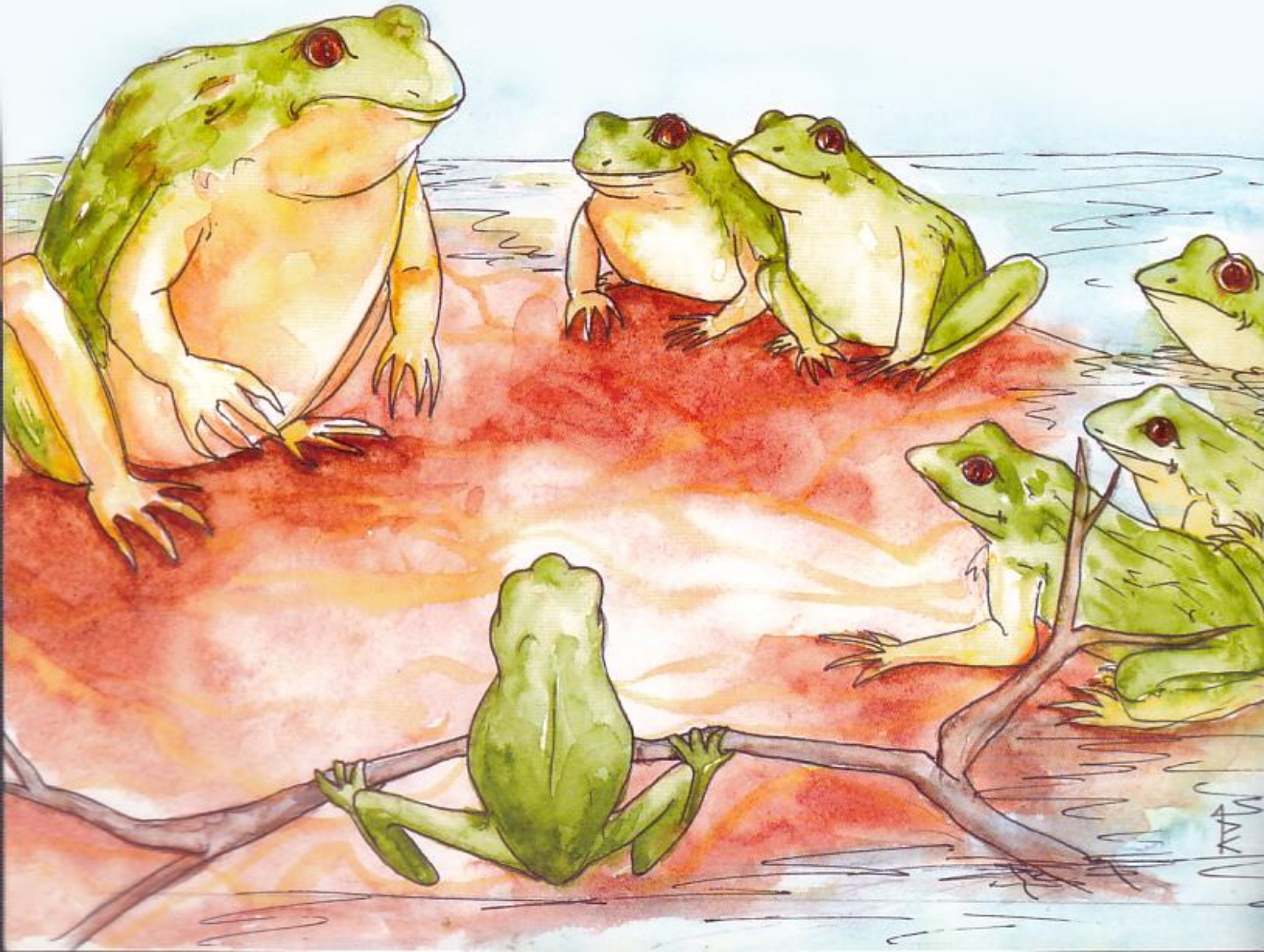
A Bagful of Stories

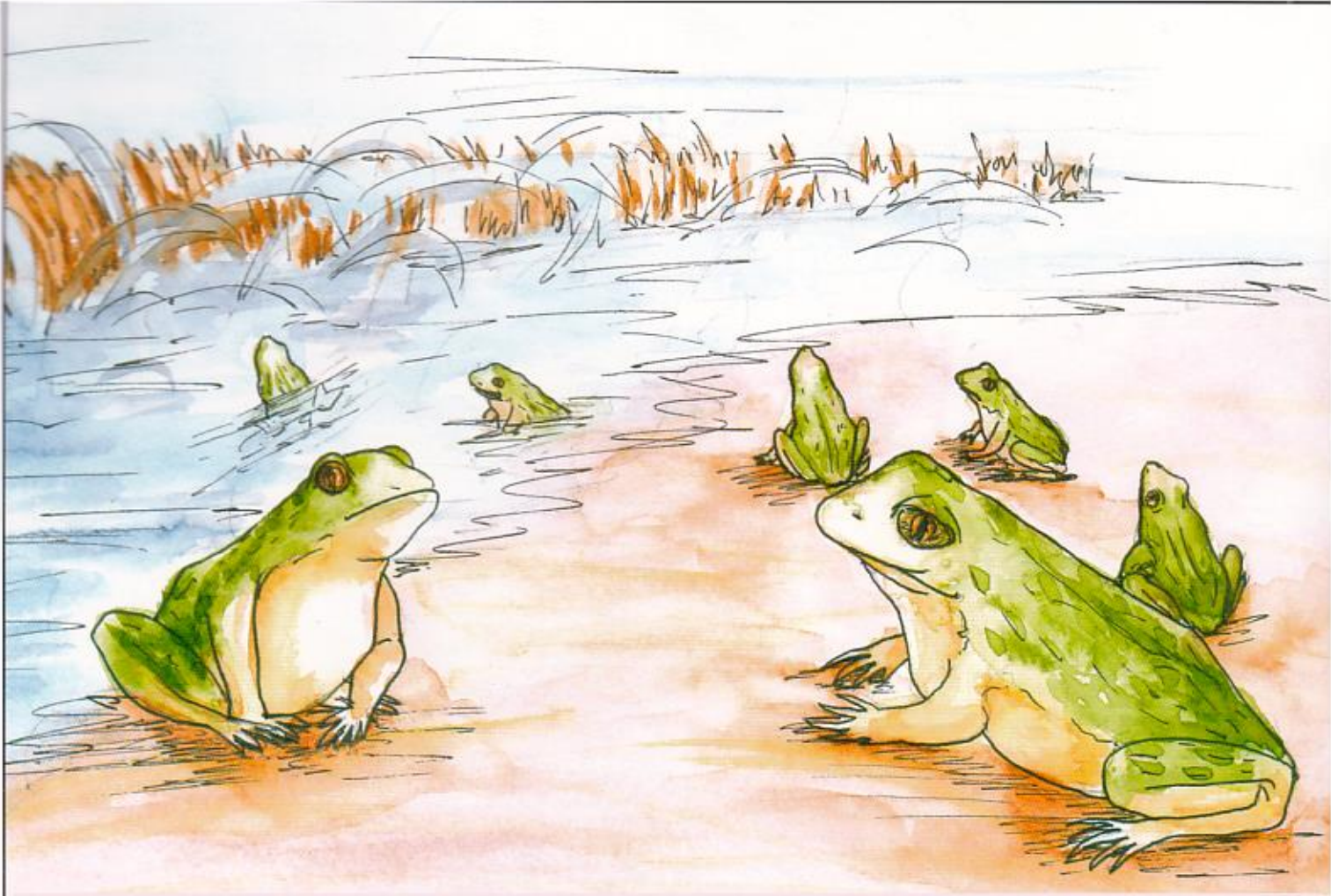
Published by
Manchi Pustakam

एका तळ्यात अनेक बेडूक राहत होते. खायला भरपूर अन्न होते. बेडूक दिवसभर खेळत, आनंदात राहत. त्यांना कुठलीही भीती किंवा काळजी नव्हती.

एका बेडकाला हे बघवले नाही. त्याला वाटले बेडकांचे काही नियम हवेत आणि त्यांचा एक राजासुद्धा हवा. त्याने इतर बेडकांना आपले विचार सांगितले. सर्वाना त्याचे म्हणणे पटले.

"देवा! आमच्यावर राज्य करण्यासाठी एक राजा पाठव!"
त्यांनी प्रार्थना सुरु केली.

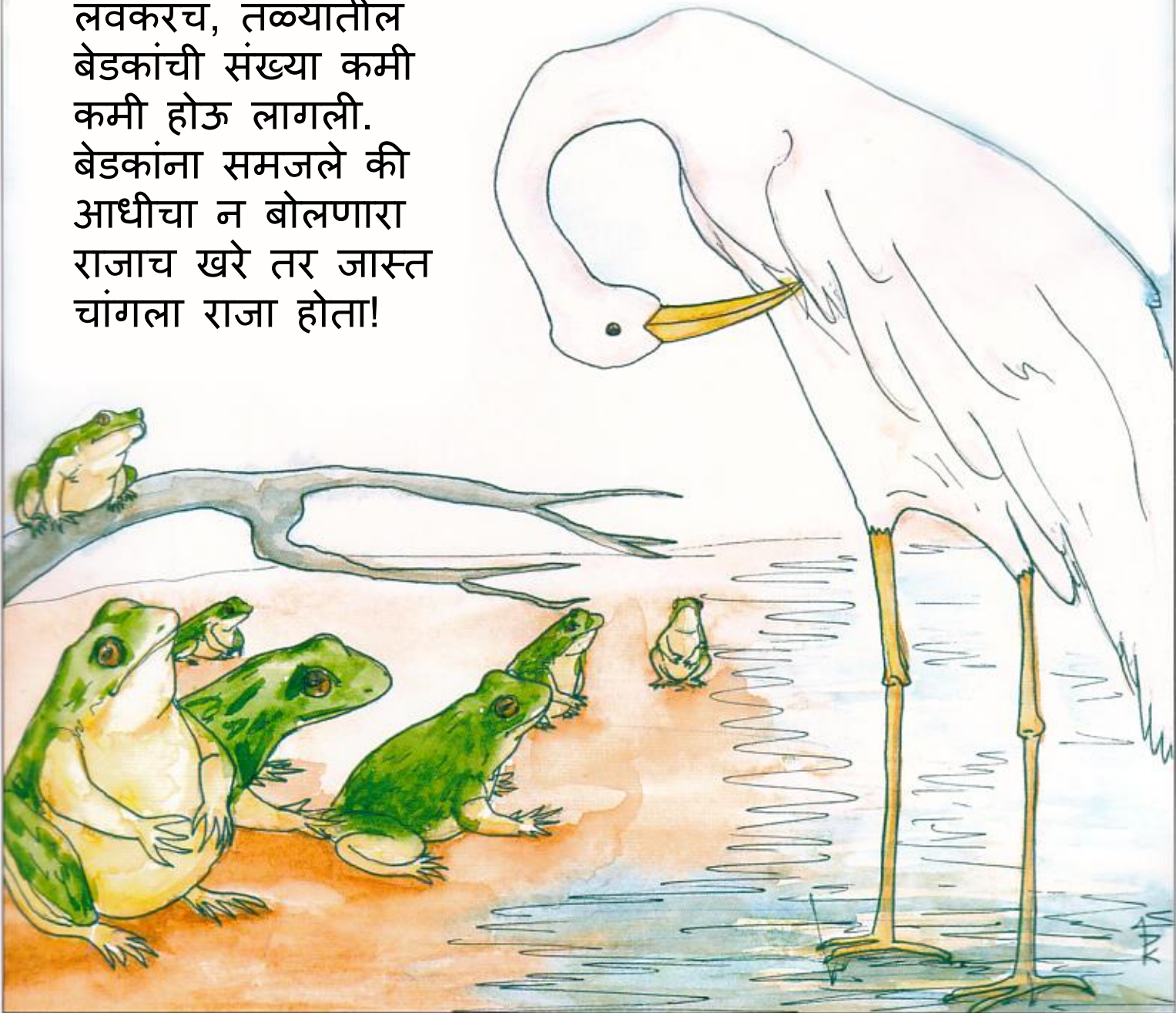
तेवढ्यात लाकडाचा एक मोठा ओंडका धपकन तळ्यात पडला. बेडूक घाबरले. सगळ्यांनी तळ्याबाहेर उड्या घेतल्या आणि काठावरून पाण्यात डोकावून पाहू लागले.

पाणी शांत झाले तसे बेडकांना पाण्यावर तरंगणारा ओंडका दिसला. देवांनी आपली प्रार्थना ऐकून आपल्यासाठी हाच राजा पाठवला आहे अशी त्यांची समजूत झाली. दोन शूर बेडूक पाण्यात उडी मारून ओंडक्याजवळ गेले. त्यांनी ओंडक्याला हळूच ढकलून पहिले. ओंडका काही हलेना. मग त्यांनी ओंडक्यावर चढून पाण्यात उड्या मारल्या. हळू हळू इतर बेडकांची भीड चेपली आणि सगळेच बेडूक ओंडक्यावरून उड्या मारू लागले.

असेच काही दिवस गेले. आता बेडूक ओंडक्याकडे दुर्लक्ष करू लागले. हा न बोलणारा, न हलणारा राजा त्यांना काही आवडला नव्हता. "आम्हाला खरा राजा हवा, आमच्यावर राज्य करू शकेल असा राजा." त्यांनी पुन्हा प्रार्थना सुरु केली.

तेवढ्यात तळ्याजवळ एक बगळा येऊन बसला. "हाच आपला नवीन राजा. आपले म्हणणे ऐकून घेईल असा राजा! बोलू शकेल असा राजा!" बेडूक आनंदाने उड्या मारू लागले.

लवकरच, तळ्यातील
बेडकांची संख्या कमी
कमी होऊ लागली.
बेडकांना समजले की
आधीचा न बोलणारा
राजाच खरे तर जास्त
चांगला राजा होता!

चिंकीची मेंढी

चिंकीची एक छोटी मेंढी
छोटी मेंढी छोटी मेंढी
चिंकीची एक छोटी मेंढी
गोरी गोरी पान.

चिंकीमागे तुरुतुरु जाई
तुरुतुरु जाई तुरुतुरु जाई
चिंकीमागे तुरुतुरु जाई
मेंढी हलवीत कान.

चिंकीसोबत शाळेत गेली
शाळेत गेली शाळेत गेली
चिंकीसोबत शाळेत गेली
मेंढी एके दिवशी.

हसू बागडू मुले लागली
मुले लागली मुले लागली
हसू बागडू मुले लागली
गम्मत झाली खाशी.

A Bagful of Stories

Published by
Manchi Pustakam

मराठी - मानसी महाजन

कुत्रे मांजरींचा आणि मांजरी उंदरांचा

35

पाठलाग का करतात?

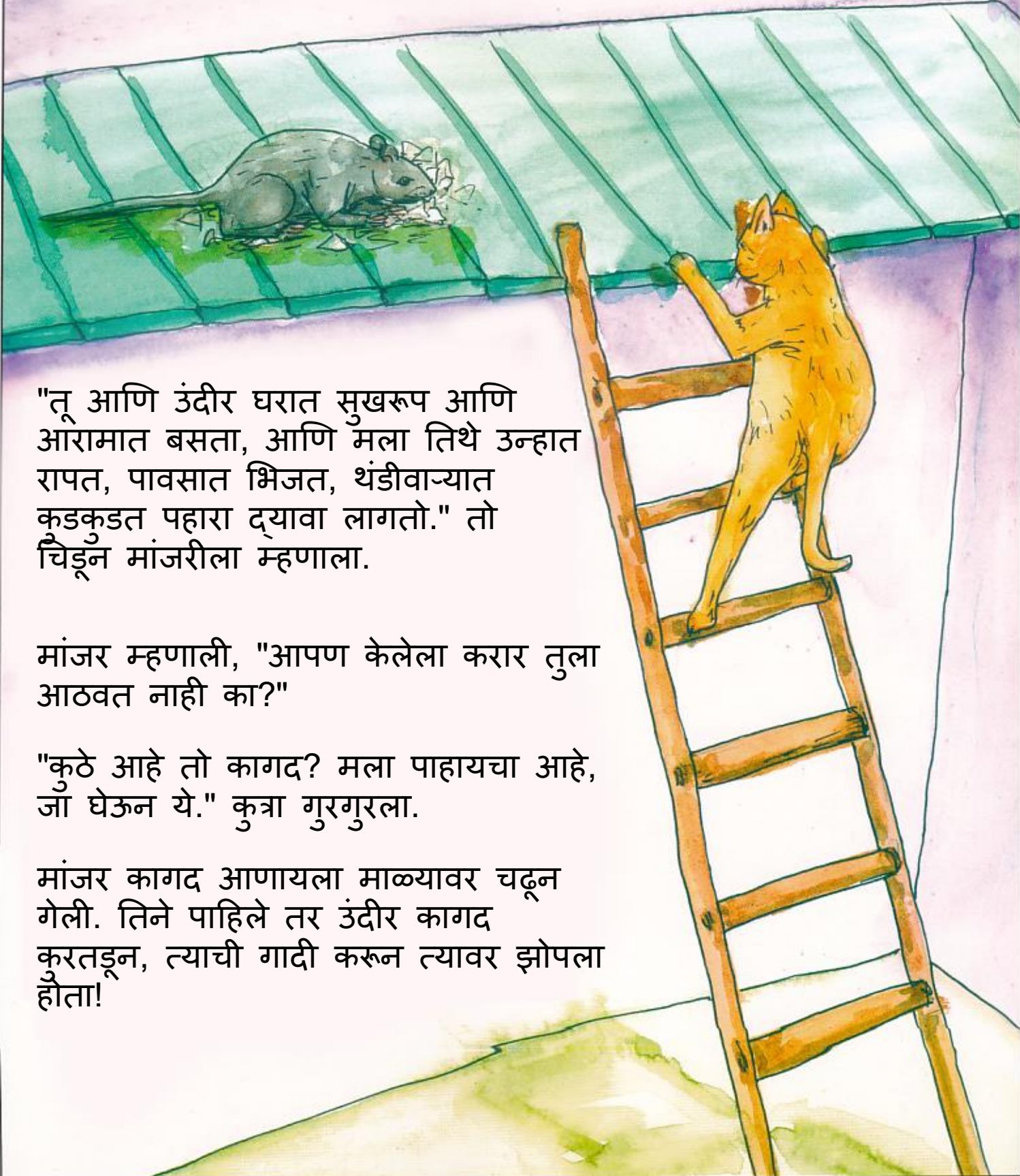
खूप खूप वर्षांपूर्वी कुत्रा, मांजर आणि उंदीर मित्र होते. त्यांना कायम एकमेकांबरोबर राहावे असे मनापासून वाटत. इतके, की त्यांनी कागदावर असा एक करारच लिहून ठेवला!

कुत्रा बाहेरची सगळी कामे करी, उंदीर आणि मांजर घरातली कामे करत.

मांजरीने त्यांचा कराराचा कागद माळ्यावर व्यवस्थित जपून ठेवला.

काही दिवसांनी कुत्र्याला बाहेरची कामे
करून खूप पैताग आला.

"तू आणि उंदीर घरात सुखरूप आणि
आरामात बसता, आणि मला तिथे उन्हात
रापत, पावसात भिजत, थंडीवाऱ्यात
कडकडत पहारा द्यावा लागतो." तो
चिडून मांजरीला म्हणाला.

मांजर म्हणाली, "आपण केलेला करार तुला
आठवत नाही का?"

"कुठे आहे तो कागद? मला पाहायचा आहे,
जा घेऊन ये." कुत्रा गुरगुरला.

मांजर कागद आणायला माळ्यावर चढून
गेली. तिने पाहिले तर उंदीर कागद
कुरतडून, त्याची गादी करून त्यावर झोपला
होता!

मांजर संतापली आणि
उंदरामागे धावू लागली,
पण त्याला पकडू शकली
नाही.

शेवटी दमून भागून परत खाली
आली.

"करार कुठे आहे?" कुत्र्याने विचारले. मांजरीकडे करार नाही
हे बघता कुत्रा चिडून मांजरीमागे धावू लागला.

तेव्हांपासून असे म्हणतात, की कुत्र्यांना मांजर दिसली रे
दिसली, की करार पाहण्यासाठी ते त्यांचा पाठलाग करू
लागतात.

उंदराने केलेला घोटाळा आठवला की मांजरी उंदरांचा
पाठलाग करू लागतात.

आता समजले ना, मांजरी उंदरांचा आणि कुत्रे मांजरीचा
पाठलाग का करतात?

कुठे गेलात?

अंगठे दादा अंगठे दादा, कुठे गेलात?
आलो आलो आलो आलो, धावत येतो.
अंगठे दादा अंगठे दादा, कसे आहात?
बरा आहे, बरा आहे, आता घरी जातो.

तर्जनी ताई, तर्जनी ताई कुठे गेलीस?
आले आले आले आले, धावत येते.
तर्जनी ताई, तर्जनी ताई, कशी आहेस?
बरी आहे, बरी आहे, आता घरी जाते.

मध्यमा काकू, मध्यमा काकू कुठे गेलात?
आले आले आले आले, धावत येते.
मध्यमा काकू, मध्यमा काकू, कशा आहात?
बरी आहे, बरी आहे, आता घरी जाते.

अनामिका, अनामिका कुठे गेलीस?
आले आले आले आले, धावत येते.
अनामिका, अनामिका, कशी आहेस?
बरी आहे, बरी आहे, आता घरी जाते.

करंगळी, करंगळी कुठे गेलीस?
आले आले आले आले, धावत येते.
करंगळी, करंगळी, कशी आहेस?
बरी आहे, बरी आहे, आता घरी जाते.

A Bagful of Stories

Published by

Manchi Pustakam

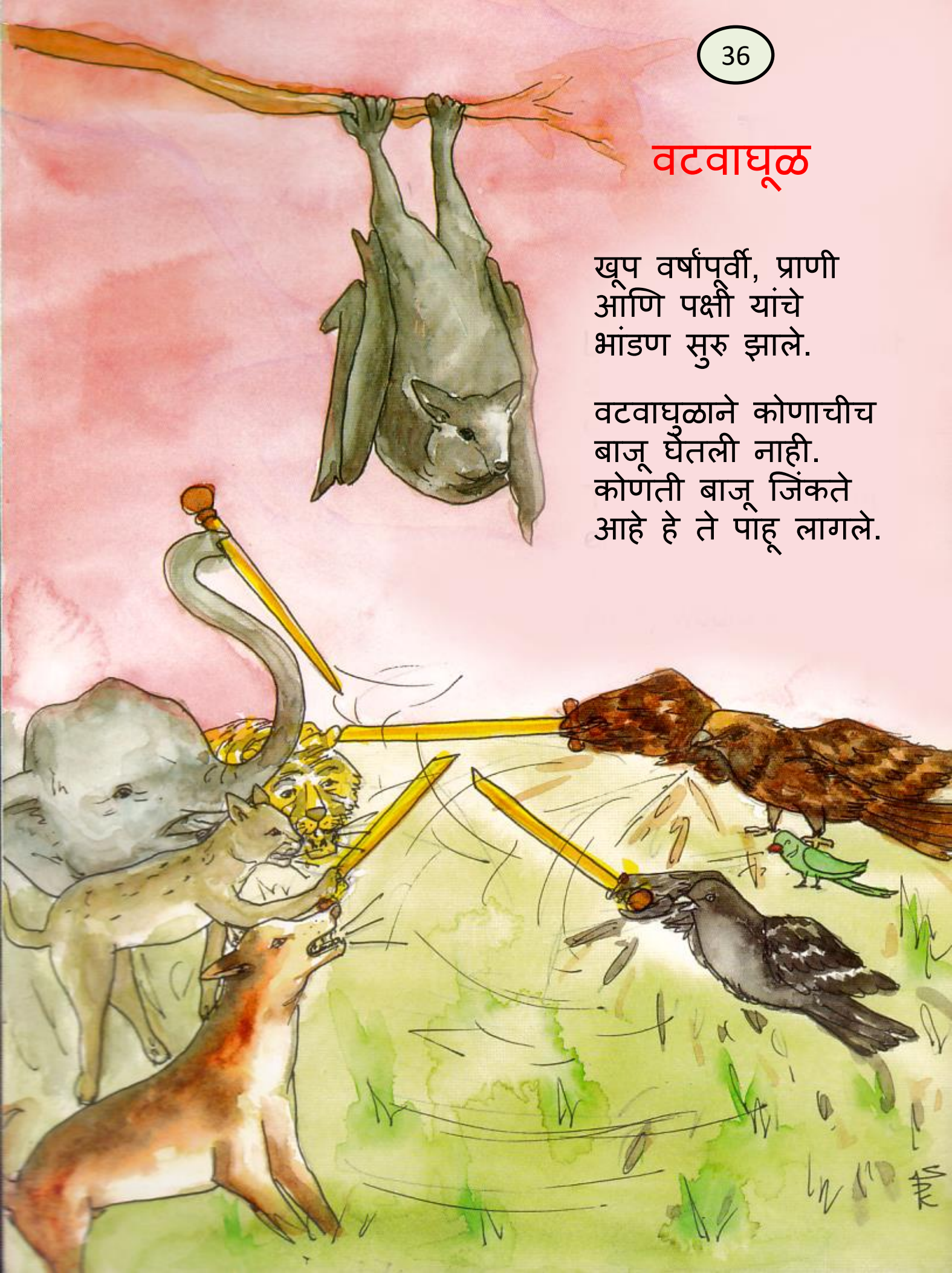

मराठी - मानसी महाजन

वटवाघूळ

खूप वर्षांपूर्वी, प्राणी
आणि पक्षी यांचे
भांडण सुरु झाले.

वटवाघूळाने कोणाचीच
बाजू घेतली नाही.
कोणती बाजू जिंकते
आहे हे ते पाहू लागले.

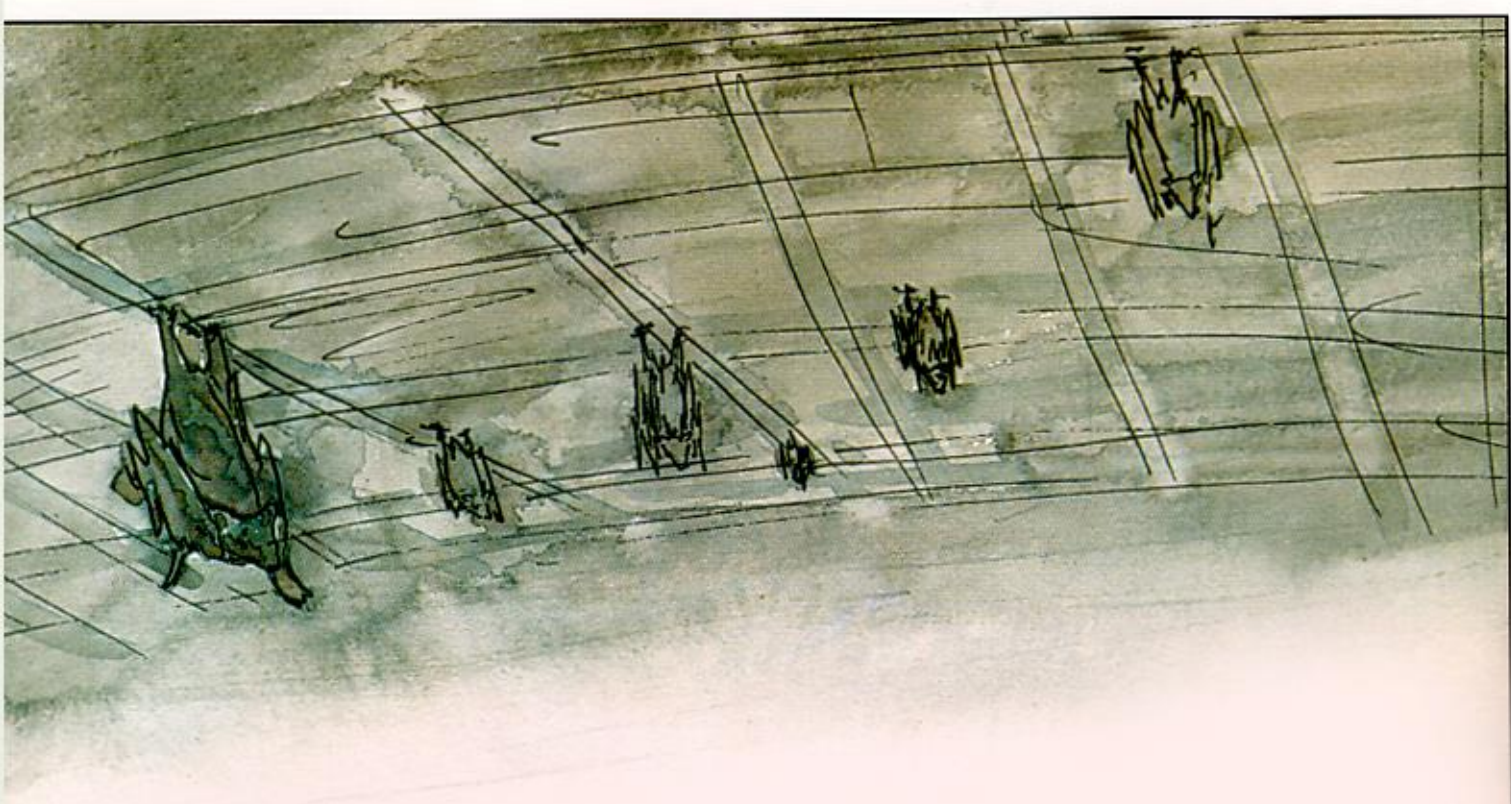

आधी असे वाटले की पक्षी भांडणात जिंकणार. वटवाघूळ पक्षांच्या गोटात शामिल झाले आणि आपण पक्षीच आहोत असे सांगू लागले. आपले पंख पसरून उडून दाखवून आपण पक्षी आहोत हे सिद्ध करू लागले.

परंतु थोड्याच दिवसात प्राणी जिंकतील असे दिसू लागले. मग वटवाघूळ प्राण्यांच्या गोटात गेले. आपले सुळे दाखवून आपण प्राणीच आहोत आणि आपल्याला प्राणीच आवडतात असे सांगू लागले.

भांडणात शेवटी पक्षांचा विजय झाला. वटवाघूळ पुन्हा पक्षांकडे गेले. पण या वेळी मात्र पक्षांनी त्याला हाकलून लावले.

मग वटवाघूळ पुन्हा प्राण्यांकडे गेले. पण प्राण्यांनी सुद्धा त्याला हाकलून लावले.

तेव्हापासून वटवाघूळ अंधाऱ्या खोल्यांमध्ये, झाडाच्या बुंध्यांमध्ये राहू लागले. प्राणी आणि पक्षी यांच्यापासून तोंड लपवत रात्रीचेच उडू लागले.

न बदलणारे उत्तर

"होजा, तुझे वय काय?" एकाने विचारले.

"चाळीस वर्षे!" होजा उत्तरला.

"कसे शक्य आहे? दहा वर्षांपूर्वीसुद्धा तू तुझे वय चाळीसच सांगितले होतेस."

"एकदा सांगितलेले वचन बदलणारा माणूस वाटलो की काय मी तुला? अजून वीस वर्षांनी विचारलेस तरीही माझे उत्तर तेच असेल!" होजा ठणकावून म्हणाला.

मराठी - मानसी महाजन

A Bagful of Stories

Published by

Manchi Pustakam

हरवलेली अंगठी

37

एकदा संध्याकाळी मुल्लाच्या
बोटातली अंगठी खाली पडली.
अंगठी पडल्याचा आवाज ऐकू
आला.

तेवढ्यात दिवा विझला. अंधारात
अंगठी शोधता येईना म्हणून
मुल्ला घराबाहेर आला.

पौर्णिमेचा पूर्ण चंद्र होता. त्याच्या
प्रकाशात मुल्ला अंगठी शोधू
लागला.

"मुल्ला! काय शोधताय?" एका वाटसरूने विचारले.

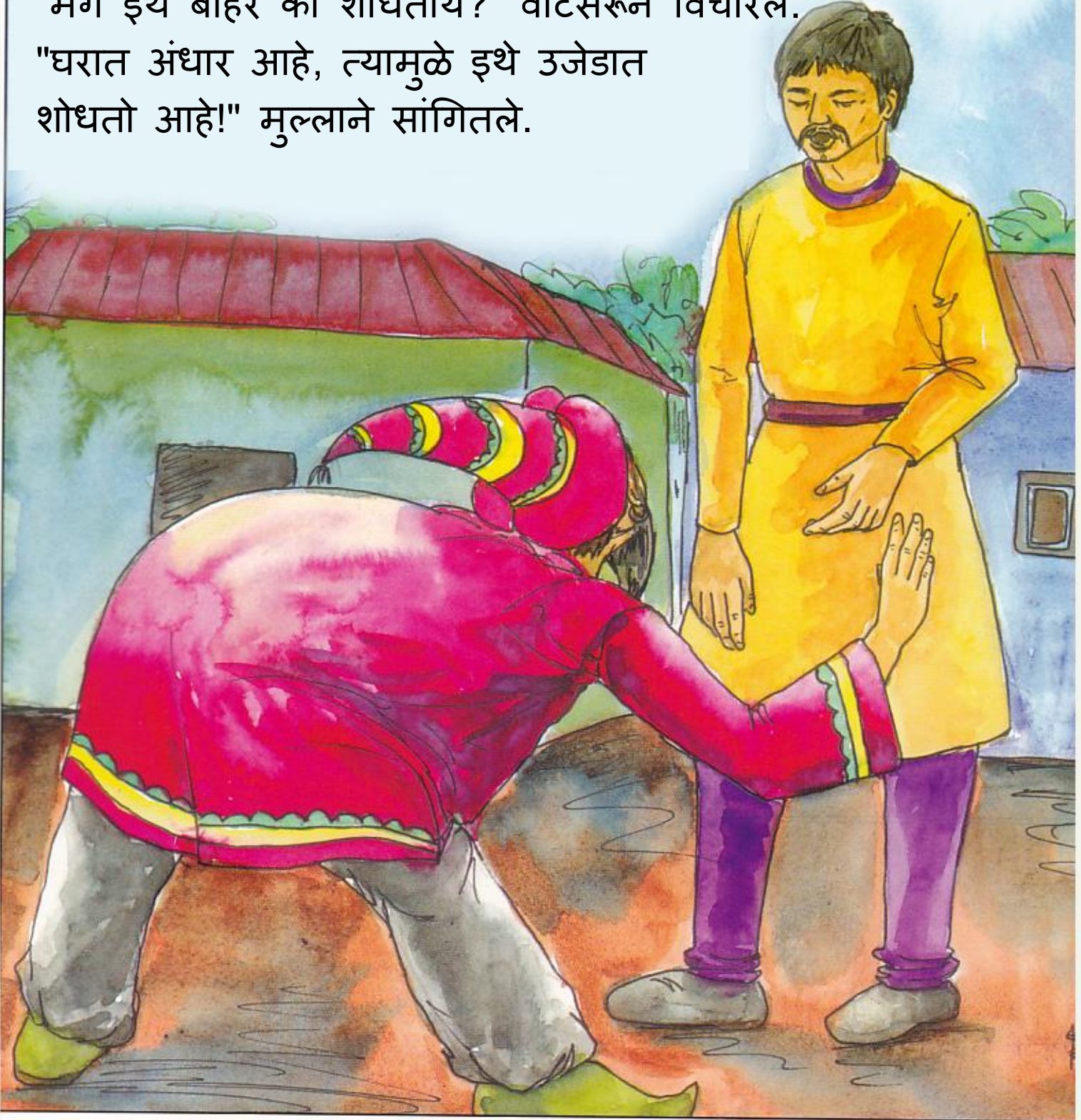
"माझी अंगठी पडली, ती शोधतोय." मुल्ला म्हणाला.

"कुठे पडली?" मुल्लाला अंगठी शोधायला मदत व्हावी म्हणून वाटसरूने विचारले.

"घरात पडली." मुल्ला म्हणाला.

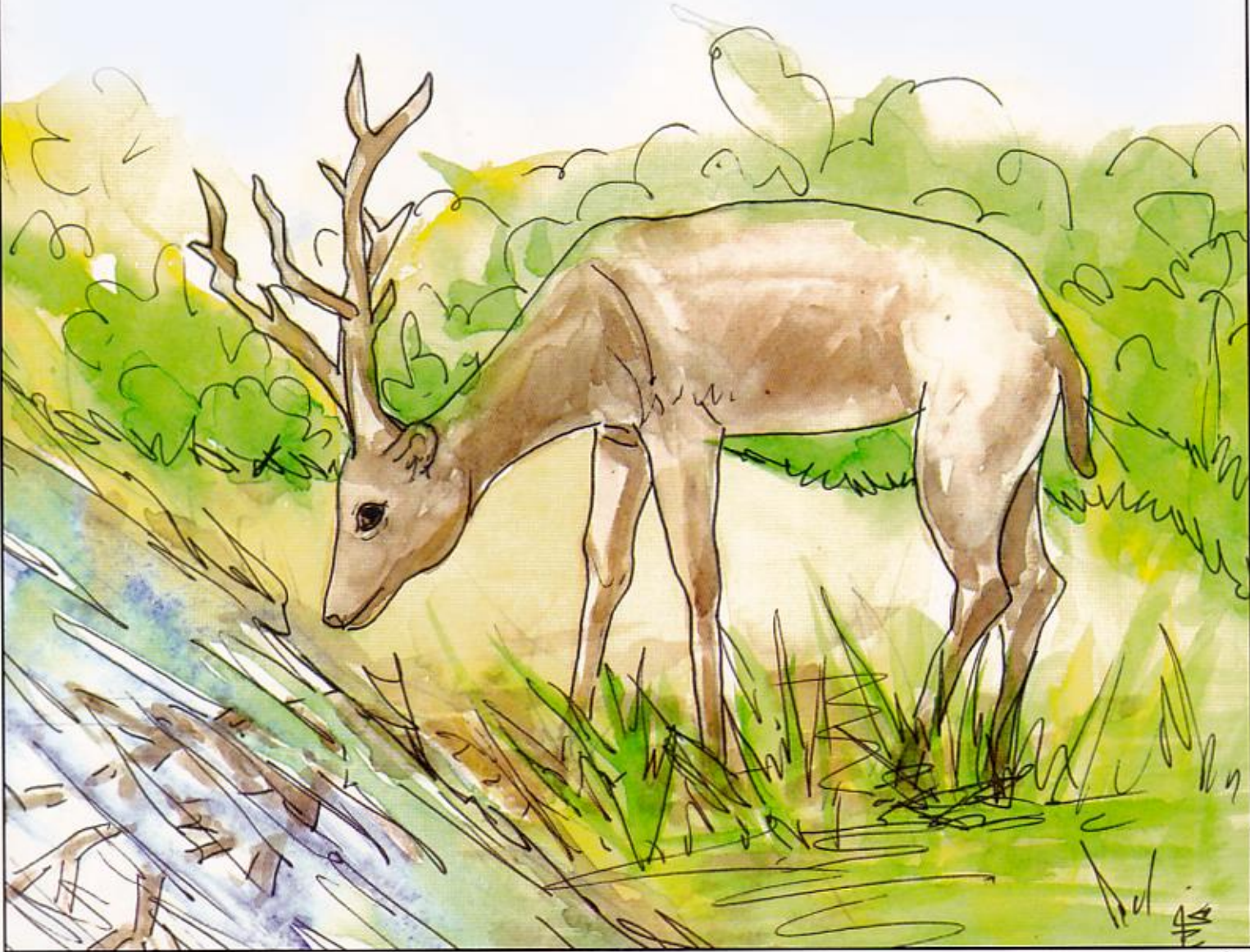
"मग इथे बाहेर का शोधताय?" वाटसरूने विचारले.

"घरात अंधार आहे, त्यामुळे इथे उजेडात शोधतो आहे!" मुल्लाने सांगितले.

हरीण

एक हरीण पाणी पिण्यासाठी झऱ्याजवळ गेले.
पाण्यात त्याला स्वतःचे प्रतिबिंब दिसले. प्रतिबिंबात
दिसणारी शिंगे त्याला फारच आवडली. तेवढ्यात
त्याला स्वतःचे पाय दिसले. ते मात्र त्याला अजिबात
आवडले नाहीत. "नुसत्या कड्यांसारखे दिसत आहेत
माझे पाय" त्याला वाटले.

एके दिवशी सिंहाने हरिणाचा पाठलाग केला. हरीण गवतातून जोरात धावू लागले. परंतु जंगलातील दाट झाडांच्या फांद्यांमध्ये त्याची शिंगे अडकू लागली. खूप प्रयत्न करून एकदाची त्याने शिंगे सोडवली, आणि सिंहापासून लांब पळाला.

"मला जे पाय काठ्यांसारखे कुरूप वाटले, त्यांच्यामुळेच मी जोरात धावत सिंहापासून वाचू शकलो. ज्या शिंगांचे मला कौतुक वाटले त्यांनी मात्र माझा घात केला असता." त्याने विचार केला.

मराठी - मानसी महाजन

A Bagful of Stories

Published by

Manchi Pustakam

एक होता राजा. त्याला गोष्टी ऐकायला खूप आवडत असे. उत्तम गोष्टी सांगणाऱ्यांना तो भरघोस इनाम देत असे.

त्याचे हे गोष्ट-वेड मंत्र्यांना मात्र अडचणीचे ठरत होते. एका मंत्र्याने त्यावर इलाज करण्याचे ठरवले. जो कोणी राजाला कधीही न संपणारी गोष्ट सांगेल त्याला खूप मोठे बक्षीस मिळेल अशी त्याने दवंडी पिटली. अनेक लोक पुढे आले, पण सर्वांच्या गोष्टींना शेवट होताच. बक्षीस कोणालाही मिळाले नाही.

एके दिवशी एक माणूस
राजाकडे आला आणि न
संपणारी गोष्ट सांगू शकतो
असे म्हणाला. राजाने त्याला
ताबडतोब गोष्ट सुरु करण्याची
आज्ञा दिली.

"जरूर!" तो माणूस म्हणाला. "पण माझी एक अट आहे
महाराज. गोष्ट ऐकताना तुम्ही आणि मग...आणि मग...असे
न कंटाळता म्हणत राहिले पाहिजे." राजाने ही अट मान्य
केली.

"एक होता पक्षी. त्याला भूक लागली होती म्हणून तो अन्न
शोधत होता."

"आणि मग..."

"त्याला एक धान्याने भरलेली कणगी दिसली. पक्षाने कणगीला चोचीने भोक पाडले.

"आणि मग..."

"पक्षाने एक दाणा चोचीत घेतला आणि उडत घरट्याकडे गेला."

"आणि मग..."

"पक्षी परत आला, चोचीत अजून एक दाणा घेऊन घरट्याकडे उडत गेला."

"आणि मग..."

"पक्षी परत आला, चोचीत अजून एक दाणा घेऊन घरट्याकडे उडत गेला."

"पुढे काय झाले?" राजाने अंधीरपणे विचारले.

"पक्षी परत आला, चोचीत अजून एक दाणा घेऊन घरट्याकडे उडत गेला."

राजाला राग आला. "किती वेळा असे दाणा घेऊन उडणार आहे पक्षी? त्यानंतर काय झाले?"

"महाराज! कणगी रिकामी तर व्हायला हवी!" माणूस म्हणाला.

"अरे देवा! ही खरेच शेवट नसलेली गोष्ट आहे. आता बास कर! तुझे बक्षीस घे आणि निघ." राजा वैतागून म्हणला.

त्यानंतर राजाने कधीही गोष्ट ऐकायचा हट्ट केला नाही.

मराठी - मानसी महाजन

A Bagful of Stories

Published by

Manchi Pustakam

एका उंदराने सिंहाच्या गुहेखाली आपले बीळ खोदले.
त्याला वाटले आपण सिंहाच्या गुहेत सुरक्षित राहू.

पण उंदीर शांत कसा बसेल? सिंह झोपला की उंदीर
त्याच्या अंगावरून उड्या मारे. सिंहाने त्याला
पकडण्याचा प्रयत्न केला, की पटकन बिळात लपे.

शेवटी उंदराचे हे चाळे सहन न होऊन सिंहाने मांजरीला
गुहेत आणले.

"तुला हवे तेवढे अन्न देतो. पण या उंदराचा काहीतरी
बंदोबस्त कर." त्याने मांजरीला सांगितले.

आता उंदीर सावध झाला.

एक दिवस सिंह गुहेत नसताना मांजरीने उंदराला पकडले. ती त्याला खाणार एवढ्यात उंदीर म्हणाला, "थांब! तू मला खाल्लेस तर सिंह तुला गुहेतून हाकलून लावेल. तू मला मोकळे सोडलेस तर आपण दोघेही सुखात राहू शकू." त्याने सल्ला दिला.

"खरे बोलतो आहेस!", मांजर म्हणाली आणि तिने उंदराला सोडून दिले. सिंह गुहेत नसताना दोघे एकमेकांशी खेळू लागले.

सिंह गुहेत असताना मात्र मांजर उंदराला पकडण्याचे नाटक करत असे. उंदीरही घाबरल्याचे नाटक करून पळत जाऊन बिळात लपे.

उंदीर आणि मांजराची मैत्री अशीच सुरु राहिली. सिंहाला वाटे की मांजरीमुळे उंदीर त्याला त्रास देत नाही, आणि तो खुश होता.

मराठी - मानसी महाजन

A Bagful of Stories

Published by

Manchi Pustakam

एक खार आणि एक ससा जिवलग मित्र होते. खारीला सर्व गोष्टींचे कुतूहल असे आणि ती कायम नवीन काही शिकण्यासाठी तयार असे. ससा खूप हुशार होता आणि कायम कोड्यांमध्ये बोलायचा.

खार: एवढ्या सकाळी सकाळी कुठे निघालास?

ससा: माझ्या नवीन मित्राशी खेळायला निघालो.

खार: नवा मित्र? कोण बरे?

ससा: ओळख पाहू! त्याला चार पाय आहेत.

खार: आपल्याला सर्वांनाच चार पाय आहेत. तुझा मित्र मोठा आहे का?

ससा: हो!

खार: तुझा मित्र आहे हत्ती!

ससा: नाही! माझ्या मित्राला सोंड नाही आहे.

खार: मग तुझा मित्र आहे गेंडा. गेंडा मोठा असतो, आणि त्याला सोंड नसते.

ससा: नाही नाही! माझ्या मित्राला शिंग नाही आहे.

खार: मग तुझा मित्र आहे उंट! त्याला चार पाय असतात, सोंड नसते आणि शिंगही नसते.

ससा: नाही ग! माझ्या मित्राला
उंटासारखे कुबड नाही आहे.

खार: बरे. मग वाघ असणार तुझा
मित्र. त्याला चार पाय असतात,
सोंड आणि शिंग नसते आणि
कुबडही नसते.

ससा: माझ्या मित्राला वाघासारखे
पट्टे नाहीत.

खार: मग कदाचित अस्वल असेल
तुझा मित्र. त्याला पट्टे नसतात.

ससा: नाही. माझ्या मित्राला
अस्वलासारखे केस नाहीत.

खार: थांब! तुझ्या मित्राच्या
अंगावर मोठे मोठे ठिपके असतात
का?

ससा: हो! असतात!

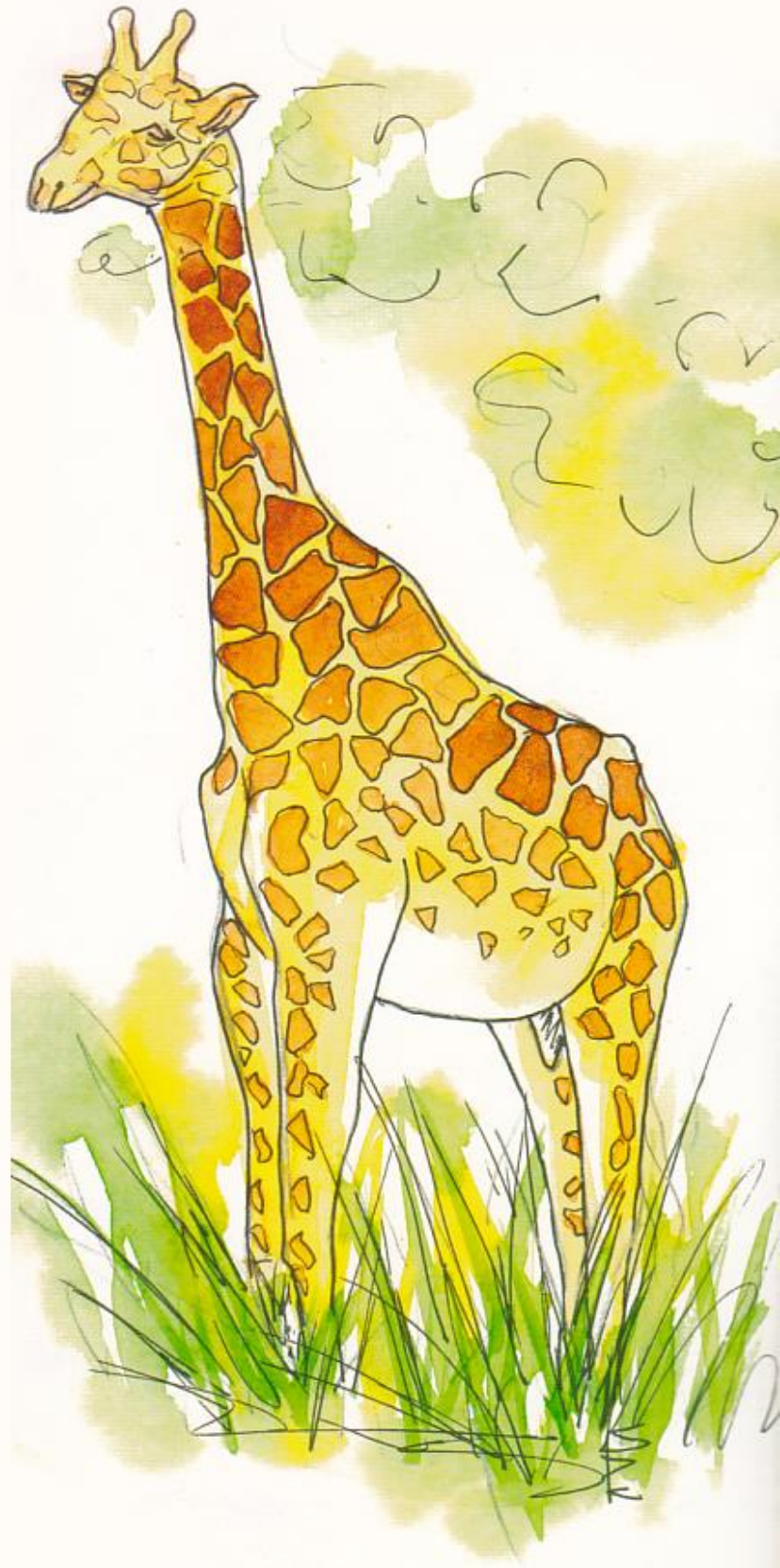

खार: मग तुझा मित्र आहे
हरीण! त्याला चार पाय
असतात, सोंड, शिंग, कुबड
नसते, पट्टे नसतात केंस
नसतात आणि अंगावर ठिपके
असतात!

ससा: नाही! माझ्या मित्राची
मान खूप लांब आहे.

खार: मला समजले! तुझा
मित्र म्हणजे जिराफ! त्याला
चार पाय असतात, सोंड,
शिंग, कुबड, पट्टे आणि केंस
नसतात, अंगावर मोठे ठिपके
असतात आणि लांब मान
असते.

ससा: बरोबर ओळखलेस! तू
माझ्याबरोबर येऊ शकतेस.
आपण दोघे त्याच्या पाठीवर
चढून खेळू!

मराठी - मानसी महाजन

A Bagful of Stories

Published by
Manchi Pustakam

